

Poradenská metodika EFPA

Zajištění

Návrh metodického standardu
EFPA Česká republika

Autoři: KFP, Česká pojišťovna, PFS, EFPA

POJISTNÁ RIZIKA	3
POJISTNÉ KRYTÍ	3
FORMY ZAJIŠTĚNÍ	3
POMŮCKA K VÝPOČTU POJISTNÉ ČÁSTKY	4
A) JEDNODUŠŠÍ.....	4
B) SLOŽITĚJŠÍ	4
SOCIÁLNÍ DÁVKY (DŮCHODY)	5
JAK S NIMI POČÍTÁME	5
POJISTKY	6
VÝŠE POJISTNÉ ČÁSTKY	6
POJIŠTĚNÍ SMRTI	9
POJISTNÁ DOBA.....	9
POJIŠTĚNÍ INVALIDITY (OBECNÉ)	9
POJIŠTĚNÍ TNÚ	11
POJIŠTĚNÍ DENNÍCH DÁVEK	12
LIKVIDNÍ REZERVA	12
POJIŠTĚNÍ MAJETKU	13
DOPORUČENÝ POSTUP	13

Pojistná rizika

Doporučujeme pojišťovat následující pojistná rizika:

- Riziko smrti
- Riziko invalidity
  - obecná invalidita (z jakýchkoli příčin)
  - trvalé následky úrazu a
- Pojištění pracovní neschopnosti (pokud by to ohrozilo finanční stabilitu)

Z hlediska finančního plánování má invalidita klienta nejvýznamější dopad. Často větší než v případě úmrtí.

Pojistné krytí

Aneb co by měl klient dostat, pokud přijde o závislý příjem.

Klient, který přichází o závislý příjem, by měl dostat majetek (rentu), který bude stačit na pokrytí:

1. dluhů,
2. nezbytných životních nákladů
  - O jaké procento poklesnou výdaje v případě úmrtí je záležitost firemní politiky dané instituce
3. cílů

Formy zajištění

Rodina potřebuje v případě tragické události majetek (rentu), který se bude skládat z následujících zdrojů:

- budoucí příjmy pozůstalého partnera,
- sociální dávky,
- majetek generující příjem (pronájem movitých a nemovitých věcí, příjem z finančních investic, podnikání atd.),
- pojistné plnění vyplaceného pojišťovnou.

Úkolem osobního finančního plánování by mělo být, aby významný podíl jednotlivých forem zajištění nebyl závislý na budoucích příjmech pozůstalého partnera a sociálních dávkách z důvodu jejich možné pomíjivosti, ale na plnění vyplácených pojišťovnou pokrývajících finanční újmy dané tragické události a na příjmech z vytvořeného majetku generujícího pravidelný příjem. Výše uvedené pořadí reflektuje současnou situaci mezi českou veřejností, kde bohužel stále převažuje spoléhání na budoucí příjmy pozůstalého partnera a zejména také sociální dávky.

Pomůcka k výpočtu pojistné částky

a) jednodušší

Pomůcka pro výpočet pojistné částky

Balancované portfolio generuje dlouhodobý roční výnos ve výši cca 6% p.a.

1 000 000,- s ročním výnosem 6 % = 60 000,-

60 000,- / 12 = **5 000,-** měsíční renta   **koeficient 200**

12

Koeficient 200 Vám pomůže rychle vypočítat doporučenou pojistnou částku. Pokud Vám v rodinném rozpočtu po případném problému schází např. 10 tis. poté bude pojistná částka 2 000 tis. Kč.

b) složitější

Pokud se výpočet provádí v SW, bude se počítat přesněji – včetně doby pobírání renty, jako čistá současná hodnota.

---

¹ http://www.kfp.cz/files/prilohy/Kolik_potrebuje_rentier_Fondshop.pdf

² Inflace (cca. 3 % p.a.) je kompenzována rozpouštěním jistiny, která vystačí na cca.20 - 30 let. Tzn. Renta 5 000 Kč z 1 miliónu Kč vystačí na 20 – 30 let podle vývoje kapitálových trhů. Uvedený výnos není garantován. Pokud budou mít klienti konzervativnější profil není možné očekávat od portfolia uvedený výnos, zajištění bude na vyšší pojistné částky a tím pádem vyšší pojistné.

Sociální dávky (důchody)

a) jednodušší

	Kdy je nárok	Výše (průměrná výše)	Jak dlouho je nárok	Pozn.
Invalidní důchod	Pokles výdělečné činnosti o 50% a více	Průměr 9 681 Kč ³	Až do starobního důchodu, pak navazuje starobní důchod (ve stejné výši)	Invalidní důchod snižuje potřebu pojistit invaliditu cca o 2 mil. Kč
Sírotčí důchod	Pro nezaopatřené dítě, pokud zemřel rodič	Průměr 5 150 Kč ² . Na každé dítě	Do věku samostatnosti (viz nastavení)	Snižuje potřebu pojištění smrti cca o 1 mil. Kč na každé dítě
Vdovský důchod	Pokud pečuje o nezaopatřené dítě	6500 Kč ⁴	Do věku samostatnosti posledního dítěte	Snižuje potřebu pojištění smrti cca o 2 mil. Kč.

b) složitější

Pokud se výpočet provádí v SW, bude se počítat přesněji.

Výše nemocenské dle hrubého příjmu⁵: (výše dávky od 61. dne nemoci)

Hrubý měsíční příjem	Čistý měsíční příjem ⁶	Měsíční nemocenská	Nemocenská jako % z příjmu
20 000 Kč	15 850 Kč	10 680 Kč	67%
30 000 Kč	22 740 Kč	15 330 Kč	67%
40 000 Kč	29 630 Kč	18 780 Kč	63%
50 000 Kč	36 520 Kč	20 550 Kč	56%
60 000 Kč	43 410 Kč	22 300 Kč	51%

Jak s nimi počítáme

- Výše
  - Nepočítáme s průměrnou výší, ale snažíme se spočítat výši dávky dle příjmů klienta
- Doba pobírání dávky

³ Databáze Krok, 2009

⁴ Výpočet KFP

⁵ Zdroj: www.penize.cz (<http://www.penize.cz/kalkulacky/nemocenska#nemocenska>)

⁶ Přibližný výpočet – za předpokladu, že je klient bez dětí ..V případě, že klient děti má výpadek příjmu je vyšší

- Invalidní důchod
  - Počítá se pro každého dospělého zvlášť
  - Počítá se až do starobního důchodu
- Sirotčí důchod
  - Do doby samostatnosti daného dítěte
  - Počítá se pro každé dítě zvlášť
- Vdovský důchod⁷
  - Do doby samostatnosti nejmladšího dítěte

Pojistky

Výše pojistné částky

- 1) Zjistíme od klienta, jaké jsou příjmy jeho a partnera / ky a pasivní příjmy + sociální dávky
- 2) Zjistíme od klienta, jaké jsou nezbytné měsíční výdaje

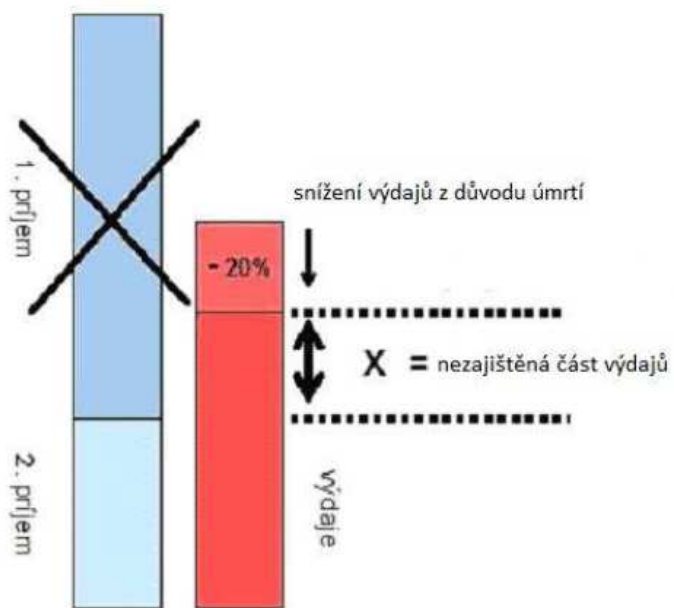

(výdaje) rodinný rozpočet
Splátky úvěrů

  - Nezbytné měsíční výdaje = současný životní standard (v případě invalidity výdaje = 120 % předchozích, úmrtí pokles výdajů)
  - Jaké jsou cíle, které chceme splnit i v případě úmrtí (poradce konzultuje s klientem)
- 3) Zjistíme deficit v případě, kdy nebude jeden příjem
- 4) Zjistíme, jaká je potřeba kompenzace:
  - Dlouhodobé - (dle metodiky KFP – na cca. 5 000 Kč měsíčního deficitu je zapotřebí cca 1 mil. Kč)
  - Krátkodobé – počet měsíců krát deficit (viz. varianta 2 v příkladu níže)
- 5) Odečteme hodnotu výše současného majetku, přičteme hodnotu cílů (v současné hodnotě) a tuto část pokrýváme pojistkami; pokud však již současný majetek vytváří příjem (např. z kapitálového majetku formou dividend či pronájmem nemovitostí) a tento příjem je již na straně příjmů uvažován (pozor: tento příjem není nutno zajišťovat!), pak současný majetek v této výši neodečítáme – variantně je možno nezávislé příjmy na straně příjmů neuvažovat a odečítat veškerý majetek, nicméně to je méně přesné (protože současný příjem je reálný, kdežto současná hodnota nezávislého majetku se bude případně realizovat až v budoucnosti).

---

⁷ Vdovský důchod je počítán v případě svazku manželského

8

⁸ Doporučení EFPA, konkrétní doporučení závisí na jednotlivých institucích

Příklad:

1. příjem = 30 000,-   2. příjem = 20 000,-
výdaje = 42 000,-

Výdaje se sníží o 20% = -8 400,-

Na pokrytí výdajů ve výši 33 600,- zůstává jeden příjem 20 000,-.

Varianta 1 (výhodnější pro mladší klienty):

Potřebuji zajištění na cca 13 600,- měsíčně. Pokud z 1 000 000,- mám rentu 5 000,-, pojistná částka na zajištění v případě úmrtí bude na 2 720 000,-

Sociální dávky ve výši cca. 11 650,- (1 nezaopatřené dítě) snižují pojistnou částku o 2 330 000,-. Výsledná pojistná částka tedy vychází 390 000,-

Varianta 2 (výhodnější pro starší klienty):

Klientovi je 55 let; za rok bude chybět v rozpočtu 163 200,-; za deset let (věk odchodu do penze nebo na finanční nezávislost) 1 632 000,- = pojistná částka

- Variantu volíme po konzultaci s klientem
- Zajištění lze dimenzovat i k jinému termínu, než je odchod na odpočinek (např. k ukončení studia dětí)
- U žen v domácnosti či na mateřské dovolené uvažujeme jako příjem cenu, kterou by bylo nutno platit za hlídání dětí, praní, žehlení, úklid.....
- Od takto vypočtené pojistné částky odečteme hodnotu případného nezávislého majetku nebo zohledníme jiné nezávislé příjmy
- Minimální pojistná částka po všech výpočtech = jeden roční příjem rodiny

Díky sociálním dávkám v této variantě není zajištění smrti zapotřebí

Pojištění smrti

Výše pojistné částky je dána:

- Potřebným objemem majetku
- Současným zajištěním klienta
- Zbytek se kryje pojistkou pro případ smrti.

PČ se doporučuje klesající, protože:⁹

- spoří se majetek na cíle,
- dnes potřebuje být kryt pojiškou, v době FN potřebuje pojistnou částku 0 Kč,
- úvěry, na které pojišťujeme, klesají,
- objem vyplacených sociálních dávek také klesá.

Pokles pojistných částek byl simulován u typického klienta a odpovídá nárůstu majetku. Klient nebude nikdy podpojištěn. (Pokud se nezmění příjmy, výdaje, cíle...)

Pojistná doba

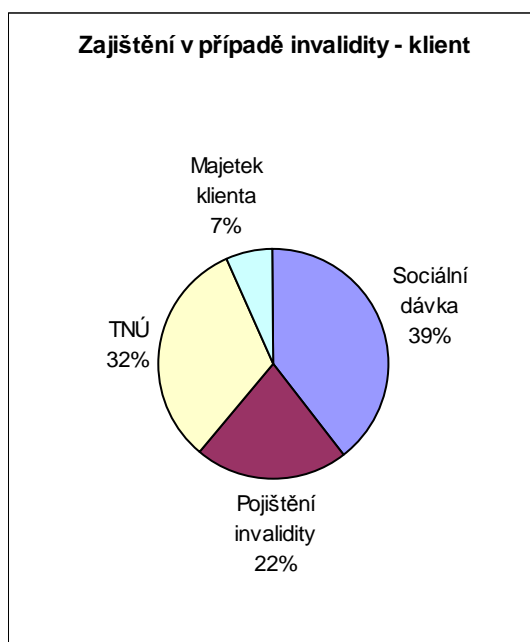
Standardně doporučujeme dobu pojištění do doby finanční nezávislosti. V době finanční nezávislosti klient nepotřebuje pojištění, protože není závislý na svém příjmu. Doba pojištění může být také:

- Do samostatnosti věku dětí
- Do doby splacení dluhů

Pojištění invalidity (obecné)

Pojištění invalidity (obecné) považujeme za důležité, protože jinak by řešení pro klienta vykazovalo vážné nedostatky.

Pojištění plné invalidity je drahé a narážíme na pojistné limity pojišťoven. (Drahé pojištění znamená oddálení splnění cílů a finanční nezávislost (odchod do důchodu). To, co klient neufinancuje obecnou invaliditou doplníme pojištěním TNÚ.

⁹ V případě, že klient neodkládá prostředky stranou, doporučujeme neklesající PČ

Pojistnou částku pro plnou invaliditu určíme následujícím způsobem:

- O kolik vzrostou výdaje v případě invalidity, je záležitost firemní politiky dané instituce (typicky ale v intervalu 100 % až 125 % předchozích výdajů)¹⁰

¹⁰ Doporučení EFPA, konkrétní doporučení závisí na jednotlivých institucích

Příklad:

1. příjem = 30 000,-   2. příjem = 20 000,-

Nezbytné výdaje = 42 000,-

Výdaje se zvýší o 20% = 8 400,-

Na pokrytí výdajů ve výši 50 400,- zbývá jeden příjem 20 000,-.

Varianta 1 (výhodnější pro mladší klienty):

Potřebuji zajištění na 30 400,- měsíčně. Pokud z 1 000 000,- mám rentu 5 000,-, pojistná částka na zajištění v případě invalidity bude na 6 080 000,-

Invalidní důchod ve výši cca. 9 600,- snižují pojistnou částku o 1 920 000,-. Výsledná pojistná částka tedy vychází na 4 160 000,-

Varianta 2 (výhodnější pro starší klienty):

Klientovi je 55 let; za rok bude chybět v rozpočtu 364 800,-; za deset let (věk odchodu do penze nebo na finanční nezávislost) 3 648 000,- = pojistná částka

- Variantu volíme po konzultaci s klientem
- Zajištění lze dimenzovat i k jinému termínu, než je odchod na odpočinek (např. k ukončení studia dětí)
- U žen v domácnosti či na mateřské dovolené uvažujeme jako příjem cenu, kterou by bylo nutno platit za hlídání dětí, praní, žehlení, úklid.....
- Od takto vypočtené pojistné částky odečteme hodnotu případného nezávislého majetku nebo zohledníme jiné nezávislé příjmy
- Minimální pojistná částka po všech výpočtech = jeden roční příjem rodiny

Invalidní důchod ve výši cca. 9 600,- snižují pojistnou částku o 1 920 000,-. Výsledná pojistná částka tedy vychází na 1 728 000,-

Pojištění TNÚ

Pojištění TNÚ používáme na pokrytí zbývajících kapitálů. Co se nedá pokrýt obecnou invaliditou, pokrýváme pouze invaliditou úrazem.

Výše plnění: Kolik potřebujeme celkem peněz po odečtení toho, co už je kryto (státní důchod, pojištění plné invalidity)¹¹

Pojistná částka je rovna:

- ½ pojistného plnění v případě rizika TNÚ
  - nepočítá se 100% invaliditou, ale s nižší,
  - chceme, aby cca při 60 % stupni poškození došlo k vyplacení potřebné částky.

¹¹ Při pojištění TNÚ řešíme ty případy, které mají fatální dopad na finanční stav klienta, proto je doporučení EFPA nastavovat pojištění TNÚ od 10% tělesného poškození

Příklad¹²:

Ztráta horní končetiny od ramenního kloubu je stupeň invalidity 70 %. (Ztráta dolní končetiny od poloviny stehna je stupeň invalidity 60 %, ztráta sluchu obou uší je 60 %).

Pro stupeň invalidity je pojistné plnění 108 % pojistné částky, pro stupeň invalidity 70 % je plnění 161 % PČ. Potřebuje-li někdo v případě invalidity 8 mil Kč, doporučujeme PČ 4 mil. Kč. V tomto případě dochází k plnému pokrytí potřebné částky.

Pojištění denních dávek

V každém plánu doporučujeme vytvářet likvidní rezervu. Právě z likvidní rezervy doporučujeme krýt výpadek příjmů v případě pracovní neschopnosti.

Jsou však případy, kdy majetek klienta nestačí k tomu, aby se pokryl výpadek příjmů při dlouhodobé nemoci (např. v případě roční pracovní neschopnosti).

Pojištění denních dávek, budeme doporučovat, pokud vznikne v cash flow klienta deficit a tento deficit se nedá pokrýt z majetku klienta.

Deficit v cash flow je:

- měsíční výdaje minus
- nemocenská dávka minus
- příjem partnera (a pasivní příjmy) minus
- likvidní rezerva / 12

Doba nemoci může být 12 měsíců, proto spočteme celkový (roční) deficit, jaký může nemoc způsobit. Tento deficit musíme pokrýt finančním majetkem. Pokud se nám to podaří, pak bude riziko nemoci kryto vlastními zdroji. Pokud se nám to nepodaří, budeme riziko nemoci krýt pojistkou.

Příklad:

Samostatný klient (bez partnera) s čistým příjmem 43 000 Kč měsíčně, výdaji 33 000 Kč měsíčně. V případě nemoci by měl nemocenskou dávku ve výši 25 000 Kč. To znamená, že mu bude chybět 8 000 Kč měsíčně. Celkový deficit za dobu nemoci může být (8000 * 12) 96 000 Kč. Pokud má klient menší likvidní rezervu než 96 000 Kč, doporučujeme uzavřít pojistku ve výši (LR minus 96 000)/12 = měsíční dávka při pracovní neschopnosti.

Pojistná částka

Doporučujeme pojistnou částku ve výši denní dávky: deficit v cashflow/ 30.

Likvidní rezerva

Doporučujeme likvidní rezervu po konzultaci s klientem dle jeho preferencí (např. chce mít vyšší částku pro případ nepředvídaných výdajů nebo naopak požaduje, aby převážná většina jeho finančního majetku dynamicky pracovala).

Likvidní rezerva je využitelná ve třech základních rovinách:

1. Pro pokrytí krátkodobých výpadků příjmů či neočekávaných výdajů = 3x měsíční výdaje
2. Pro případ ztráty zaměstnání = 6 x měsíční výdaje (průměrná doba hledání nové práce je v ČR cca půl roku)
3. Pro případ dlouhodobé nemoci = 12 x měsíční výdaje (po roce nemoci se zpravidla odchází na invalidní důchod)

Uvedené částky se nesčítají: pokud někdo chce např. držet likvidní rezervu na celý rok, aby se nemusel pojišťovat pro případ delší nemoci, pak je v této rezervě již obsažena i ztráta zaměstnání (když je člověk nemocen, nemůže ztratit zaměstnání, a když je nezaměstnaný, nemá žádnou nemocenskou) a rovněž jsou zde obsaženy i případné neočekávané výdaje.

Pojištění majetku

Doporučený postup

Při pojištění majetku doporučujeme držet se následujících pravidel:

- Uzavřete pojištění majetku, jehož ztráta Vám může způsobit vysoké náklady (nemovitost, auto apod.). Vysoké náklady jsou náklady převyšující likvidní rezervu (6 násobek měsíčních výdajů).
- Uzavřete pojištění majetku, na který se vztahují Vaše nesplacené úvěry
- Hlavní majetková pojištění, na které se vztahuje následující analýza:
  - pojištění nemovitosti – pojištění se vztahuje na konstrukci nemovitosti a části s nemovitostí pevně svázané.
  - pojištění domácnosti – pojištění se vztahuje na vybavení domácnosti.
  - pojištění odpovědnosti – v případě, že svým chováním vy, nebo člen pojištěné domácnosti způsobíte újmu na majetku, nebo zdraví, pojišťovna uhradí škodu.
  - Pojištění odpovědnosti vlastníka nemovitosti – v případě, že svým chováním vy, nebo člen pojištěné nemovitosti způsobíte újmu na majetku, nebo zdraví, pojišťovna uhradí škodu.
- Výše pojistné částky:
  - pojištění nemovitosti – pojišťujeme na novou cenu věcí – tzn. na cenu, za kterou bychom věc pořídili. Pozor na podpojištění (vyplácí se proporcionálně nižší částka) a přepojištění (zbytečné přeplácení)

- pojištění domácnosti – pojišťujeme na novou cenu věcí – tzn. na cenu, za kterou bychom věc pořídili. Pozor na podpojištění (vyplácí se proporcionalně nižší částka) a přepojištění (zbytečné přeplácení)
- pojištění odpovědnosti – volíme alespoň 2 Mil. Kč škoda na zdraví, 1 Mil. Kč škoda na majetku a 0,5 následná finanční škoda (dále jen 2 – 1 – 0,5); ideálně maximum, které lze na trhu získat (klidně 10 mio...)
- Pokud máte již z dřívější doby pojištění majetku, doporučujeme kontrolu, že pojistná částka odpovídá aktuálnímu stavu. Pokud stará pojistka neodpovídá aktuálním cenám, doporučujeme pojištění doplnit. Jinak může hrozit vysoká škoda v případě pojistné události (pojišťovna bude plnit méně, než bude činit škoda).
- Spoluúčast:
  - doporučujeme spoluúčast vyšší (snižuje cenu pojistného)
  - částku spoluúčasti doporučujeme hradit z likvidní rezervy. (Pokud je likvidní rezerva nedostatečná, doporučujeme nižší spoluúčast).